

Česká republika se v poslední době stala stranou hned několika medializovaných sporů z mezinárodního obchodního styku. Ať už se jednalo o spor se společností CME, Nomura či Diag Human, všechny byly řešeny formou mezinárodní obchodní arbitráže. Společně uvedeným sporům je také smutná skutečnost, že Česká republika je prohrála, v případě Diag Human jsou vyhlídky na úspěšný výsledek ve sporu pramalé, a daňoví poplatníci už nedobrovolně zaplatili miliardy korun.

Jistě by bylo zajímavé věnovat tuto práci příčinám neúspěchu a rozboru konkrétních kauz České republiky v mezinárodním obchodním styku. Taková práce by však brzy postrádala právní aspekty a narazila na společenské a morální problémy české politické scény.

Předkládám tedy diplomovou práci „Řešení sporů v mezinárodním obchodním styku“, která je věnována způsobům, jakými lze takové spory řešit podle právního řádu České republiky.

Práce je rozdělena do tří tématických oddílů: Alternativní řešení sporů, Rozhodčí řízení a Řešení sporů před obecnými soudy. Cílem práce rozhodně není detailně popsat veškeré uvedené tématické okruhy, protože každá ze tří částí by snadno vydala na samostatnou diplomovou práci. Diplomová práce se snaží poukázat na vybrané fundamenty jednotlivých způsobů řešení sporů, porovnat jejich výhody a nevýhody. Stejně tak i zjistit, jaké možnosti dává česká právní úprava jednotlivým způsobům řešení sporů v praxi, jaká práva a povinnosti přináší České republice vázanost mezinárodními smlouvami v oblasti rozhodčího řízení nebo co nového přineslo do řízení před soudy právo Evropských společenství.

První část je věnována alternativním řešením sporů jiným než arbitráží. Je zde vysvětlen pojem „alternativní řešení sporů“, představeny metody a druhy ADR a jejich užití.

Jako nejčastěji užívaný druh alternativního řešení sporů je v odborné literatuře uváděna arbitráž. Tato práce věnuje rozhodčímu řízení a mezinárodní obchodní arbitráží celý jeden oddíl. Důvodem je především fakt, že arbitráž je na rozdíl od ostatních alternativních řešení sporů upravena v českém právu zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů a zároveň je Česká republika v této oblasti vázána mezinárodními

smlouvami. Předkládaná práce se rozhodně neomezuje na popis jednotlivých paragrafů zákona, nýbrž se zaměřuje na problematiku rozhodného práva, uznání a výkon rozhodčích nálezů a zhodnocení výhod a nevýhod rozhodčího řízení pro řešení sporů v mezinárodním obchodním styku.

Poslední oddíl je věnován klasickému a nejobvyklejšímu způsobu řešení sporů v soudním řízení. Tato část poukazuje na změny v oblasti soudních rozhodnutí v obchodních věcech, které nastaly po vstupu České republiky do Evropské unie. Zejména je vyzdvižen význam nařízení (ES) č. 44/2001 a č. 805/2004 a analyzována otázka uznání a výkonu soudních rozhodnutí v právu českém a právu ES.

Pro účely diplomové práce byla použita především česká odborná literatura a české články v periodickém tisku. Důvodem je, že se práce týká české právní úpravy řešení sporů v mezinárodním obchodním styku, byť harmonizované s evropským právem. Česká literatura, která se tématem řešení sporů v mezinárodním obchodě zabývá, je poměrně bohatá, navíc téma je zpracováno různými českými autory. Důraz byl kladen na využití výhradně aktuálních monografií a článků a dále na pestrost, co se týče jejich autorů.

Cílem práce je nahlédnout na problematiku řešení sporů z určitého pohledu, nikoli komplexně popsat každý z uvedených způsobů řešení sporů.